

K ó d s z á m :

Državni izpitni center

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV MINT ANYANYELV

2. FELADATLAP

NEM MŰVÉSZI SZÖVEG ELEMZÉSE

2004. május 31-én / 90 perc

Engedélyezett segédeszközök: az érettségiző diák töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával; kap két (2) értékelőlapot és a mellékelt szöveget.

ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

UTASÍTÁSOK

Figyelmesen olvassa el az alábbi utasításokat! Semmit se hagyjon ki!

Ne lapozzon a felügyelő tanár engedélyezése nélkül!

Kódszámát ragassza vagy írja be az erre kijelölt helyre!

Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget! Azt munkája megkönnyítése érdekében ki is tépheti.

Ez a feladatlap 32 feladatból áll. A válaszokat az erre kijelölt helyre írja! Az olvashatatlan válaszokat 0 ponttal értékeljük.

Töltőtollal vagy golyóstollal írjon!

Eredményes munkát kívánunk!

A feladatlap 12 oldalas.

MELLÉKLET

Terézanyu befutott

1. „Mi van, ha itt ragadok végleg, a nyolckerület kisszobában, macinaciban, szemüvegben, állás és pasi nélkül, harmincévesen? – fogalmazza meg legnagyobb félelmét Rácz Zsuzsa az *Állítsátok meg Terézanyut!* című könyve fűlszövegében. A regény Kéki Kata másfél év elszánt állás- és pasikeresésének hiteles története. Régen pipáltak ilyen könyvsikert. A Terézanyu hatodik hete uralja a könyves toplisták első helyét, megelőzve Esterházy Javított kiadását, Catherine Millet vagy Lőrinc L. László új könyvét. Kiadója hetente bocsátja ki az utánnomásokat, most épp a hetediket.

2. – Mennyire egy és ugyanaz Kéki Kata és Rácz Zsuzsa?

– Most mondjam, hogy 58,2 százalékban? Ahogy általában ír az ember, úgy helyettesítem be magam mások történeteibe. Vastagon benne vagyok a barátnőimmal együtt. A különbség csak annyi, hogy nekik már vannak fiúik, sőt némelyiknek gyereke is. Csak én vagyok ilyen kakukk-tojás. Én még mindig nem találtam meg a hozzám illőt.

– Nincs senkije?

– Dehogynem, hárommal is járok. Első például Nicolas Cage, második a második, de van harmadik is. Fejben mindig szerelmes vagyok. A valóságban is, de most tényleg nincs senkim.

3. – Zárkóztott?

– Csak válogató. Azt mondja, hogy ez öngerjesztő folyamat? Elérhetetlen vagy elképzelt fickók megálmódásához vezet? Nem, mert egyre jobb pasikkal járok. Az ember a kapcsolatok során megtanulja, mire van szüksége. Most csak fejben járok valakivel, de ha konkrétan is járok majd, az csak jobb lehet, mint az előző, sőt, lehet, hogy ő lesz az igazi, mert mindenki hozzátett, hozzátesz valamit.

– Milyen az ideálja?

– Legyen humorérzéke, mert anélkül megdöglök, legyen okos is, szeressen élni. Mert aki szereti magát, az mást is képes szeretni. Aki jól érzi magát a bőrében, az másnak is tud örülni.

4. – Úgy skatulyázzák be, mint a magyar Bridget Jonest.

– Ha kell, lehetek az is, de a szomszéd lány is. Tudja, hányan vannak ma Magyarországon úgy, mint én? A könyv megjelenése óta tömegével kapom az sms-eket, leveleket, hogy mennyire magukra ismertek a problémáimban, hogy ez mennyire így van, mennyire tükrözi az enyém az ő életüket...

– Nem lehangoló a sok magányos ember vallomása?

– Aki levelet ír, már tud nevetni, túllát önmagán. S ha vállalja magát, az már egyfajta közösségbe visz. Az pedig biztonságot ad sokunknak, hogy vagyunk még jónéhányan ilyen szerencsétlenek.

5. – Most sikeres nő lett. A bestseller pedig jó bevétel.

– A siker tök jó. Ettől csak annyi változik, hogy jobban érzem magam. Azt gondolom, érek valamit.

Ugyanolyan lehetek, mint voltam, csak fel-szabadultabb. Megélni a könyv honoráriumából nem fogok. Egyelőre két álmom van: elköltözni a málló falú nyolcker gettójából. Még nem tudom pontosan, de lehetőleg vidéken, egy kis kertben szeretnék élni, mondjuk a Balaton-felvidéken. A másik a munka. Tíz év után 2000-ben kiszaladt alólam a Magyar Rádió és a közösség, amiben szerettem dolgozni. Leépítések mindig vannak. Azóta mi vagyok? Pályaelhagyó, álláskereső? Persze alkalmi munkáim mindig vannak. Csak hivatásom nincs. Az újságírás az életem és vérem. Ezzel szemben fordítok, reklám- és marketingbrosúrák szövegét írom. Mit mondjak, nem inspiráló jellegű. És ki tud közösség nélkül dolgozni? Én nem. Hasznos akarok lenni, nemcsak pénzt keresni.

6. – Az újság olvasóinak tartozunk a Terézanyu magyarázatával.

– Négy évvel ezelőtt írtam már egy riportkönyvet, *Kábítószeret* címmel. A saját drogfüggő öcsém motivált. Azért írtam, hogy valamit tegyek érte. Ehhez persze meg kellett ismernem ezt a szubkultúrát. Baráti társasággal, akik végignézték a küzdelmet, ki is dolgoztuk a drogmegelőző Élménymozgalom gondolatát, s a programot. Van egy alapítványunk. Az öcsém különben azon kevesek közé tartozik, akik kimásztak a pokolból. A gyógyulásról szól a karácsonykor megjelenő második kötet. Azt hiszem, ez rendhagyó lesz, hiszen a drog-irodalomban a *csak odáig* és a *benne* az érdekes. Ám a regény Kéki Katája különben már egész másfajta Terézanyu. Minden szembejövő férfi lelki terhét a vállára veszi.

Vas Népe, 2002. augusztus 11., Sipka Tamás nyomán

ÜRES OLDAL

Olvassa el figyelmesen a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat! Kérjük, ügyeljen a helyesíráásra! A *H* betűvel jelölt feladatokban azt is értékeljük. Eredményes munkát kívánunk!

1. Határozza meg a szöveg műfaját!

(1 pont)

2. Válassza ki a felsoroltak közül a műfaj *3 jellemzőjét*, s karikázza be betűjelüket!

- A két ember beszélgetésének megjelenítése újságírói eszközökkel
- B a szépirodalom irányába mutat (novellisztikus)
- C stíluskeveredés
- D információk közreadása
- E események, történések közreadása
- F egy konfliktus köré szerveződik

(3 pont)

3. Melyik jelentés tulajdonítható *leginkább* a szöveg címének? Karikázza be a helyes válasz előtti betűjelet!

- A A regény hősnője népszerű lett.
- B A regény népszerű lett.
- C Teréz anyu közismert lett.
- D Az író híres lett.

(1 pont)

4. Mi bizonyítja *leginkább* a könyv sikerét? *Két* dolgot említsen!

(2 pont)

5. Miért kedvelik az olvasók a regényt?

(1 pont)

6. Igazak-e a következő állítások? Írja a vonalra a megfelelő betűjelet! (I=igaz, H=hamis)
- a) Jelen pillanatban Kéki Katának három barátja is van. _____
  - b) Rácz Zsuzsa eléggé kilóg a barátnői sorából. _____
  - c) A regényért kapott pénzből nem lehet nagy lábon élni. _____
  - d) A szerző hivatásának érzi a fordítást és a reklámkönyvek írását. _____
  - e) Rácz Zsuzsa előző könyvének az a témája, hogyan szabadult meg öccse a kábítószer rabságából. _____
  - f) A kábítószerekről szóló könyvekben általában a függőségről és a gyógyulásról olvashatunk. _____
- (6 pont)

7. Sorolja fel Rácz Zsuzsa férfieszményének 3 tulajdonságát!

_____

_____

_____

(3 pont)

8. Húzza alá az író *leghőbb* vágyait (2)!

családalapítás, hírnév, kertés ház, újságírás, házasságkötés, drogosok segítése

(2 pont)

9. Írja a vonalra a Terézanyu szinonimáját:

– az 1. rész utolsó előtti mondatának megfelelően! _____

– a 6. rész utolsó előtti mondatának megfelelően! _____

(2 pont)

10. Írja ki az utolsó részből azt a mondatot, amely azt sugallja, hogy a Terézanyu név a Teréz anya alapján születhetett!

_____

(1 pont)

11. Írjon ki a 3. és az 5. részből 3 példát (szavakat, szó szerkezeteket) az író válaszában fellelhető nem köznyelvi stílusjegyei közül, majd írja a vonalra a köznyelvi formát is!

a szövegbeli változat:

köznyelvi változata:

(6 pont)

12. Írja ki az 1. és az 5. részből az alábbi jelentéseknek megfelelő idegen szavakat!

divatos könyvújdonság: _____

népszerűségi sorrend: _____

(2 pont)

13. Melyik nyelvből kerülhettek nyelvünkbe az előző feladat idegen szavai?

(1 pont)

14. A 12. feladat idegen szavai közül melyik illik kevésbé nyelvünk rendszerébe? Válaszát indokolja meg!

(2 pont)

15. Melyik jelentésében szerepel az 1. rész *pipál* igéje? Karikázza be a helyes válasz előtti betűt!

A elsődleges (konkrét)

B másodlagos (átvitt)

(1 pont)

16. Helyettesítse egy más szóval az aláhúzottat!

Fejben mindig szerelmes vagyok. _____

Én még mindig nem találtam meg a hozzám illőt. _____

Úgy skatulyázzák be, mint a magyar Bridget Jonest. _____

(3 pont)

17. Fejezze ki a következő mondatok tartalmát 1-1 más mondattal!

H

Az öcsém kimászott a pokolból.

Kiszaladt alólam a Magyar Rádió.

(4 pont)

18. Írja be a táblázatba, hogyan ejtjük a következő szavak aláhúzott hangkapcsolatait, majd nevezze meg a mássalhangzótörvényt!

szó	ejtés	mássalhangzótörvény
külön <u>bs</u> ég		
tud <u>ja</u>		
tanul <u>ja</u>		

(3 pont)

19. Ónodi Eszternek, a fiatal magyar színésznőnek a könyvről szóló első benyomásait hibásan közöltük. Javítsa ki a helyesírási hibákat!

2002 április 26. Fél három. Futás előtt bele olvasok Zsuzsa könyvébe. Csak, hogy mégis mi ez... Hát ez örület! Eggyütt jártunk angolszakra és én nem tudtam, hogy milyen humora van. (Most már nem megyek futni, majd hasizmozok.) Fél hat.

Segítség! Nem birom letenni, pedig este előadásom van! Állítsátok meg Terézanyut!

(6 pont)

20. Írja a vonalra, milyen szófajú a 4. rész első válaszmondatában szereplő *szomszéd* szó! Nevezze meg a másik lehetséges szófaji értékét, majd alkosson ezzel a szófaji értékkel egy mondatot!

szófaj: _____

a másik szófaji érték: _____

a mondat: _____

H

(3 pont)

21. Keressen a 3. részből 1-1 példát az alábbi szófajokra!

időt kifejező határozószó: _____

befejezett melléknévi igenév: _____

(2 pont)

22. Bontsa elemeire a tanult módon az alábbi két szóalakot! Írja a morféimák fölé a megfelelő betűjelet! T=szótő, K=képző, J=jel, R=rag

p r o b l é m á i m b a n

m e g j e l e n é s e

(4 pont)

23. a) Írja az 1. rész 3 igekötős igealakját a táblázat megfelelő rovatába!

kijelentő módú	felszólító módú

b) Tegye az a) feladat kijelentő módú igealakját/alakjait felszólító módba!

(5 pont)

24. Írja a vonalra a *küzdelem* szóalak alapszavát, majd egészítse ki a mondatokat a megfelelő származékokkal!

alapszó _____

Az életéért _____ még a dohányzásról is lemondott.

Csak az _____ a jobb jegyért, aki a dolgozatot már sikeresen megírta.

A birkózás két _____ fél közvetlen harcán alapuló sportág.

(4 pont)

25. Keresse meg a szószerkezetek jelentését! Párosítsa a számokhoz a megfelelő betűt!

_____ 1. vállára vesz

A elhatároz és ragaszkodik hozzá

_____ 2. számba vesz

B felelősséget vállal valamiért

_____ 3. magára vesz

C gondolkodik rajta

_____ 4. fejébe vesz

D elvállal valamit

_____ 5. fontolóra vesz

E megszámol, felmér valamit

(5 pont)

26. Írja ki a 6. részből az alábbi szavak ellentétes jelentésű párját!

sokak _____

ugyanolyan _____

szokványos _____

(3 pont)

27. Elemezze az alábbi egyszerű mondatot!

A Terézanyu hat hete uralja a könyves toplisták első helyét.

(8 pont)

28. Készítse el az elemzett mondat ágrajzát!

(4 pont)

29. Állapítsa meg a következő alárendelő összetett mondatok fajtáját!

Mi van, ha itt ragadok végleg? _____

A különbség csak annyi, hogy nekik már vannak fiúik. _____

(2 pont)

30. Határozza meg az alábbi többszörösen összetett mondat tagmondatai közötti viszonyt! Készítse el a mondat ábráját is!

Legyen humorérzéke, mert anélkül megdöglök, legyen okos is, szeressen is.

(7 pont)

31. a) Állapítsa meg, milyen viszony van a 3. rész második válaszában az 1. és a 2. mondat között?

_____ , _____

b) Írja ki a viszonyra utaló grammatikai kapcsolóelemet!

_____

(3 pont)

ÜRES OLDAL